

УДК 34.096

Володимир Мотиль,

кандидат юридичних наук, LL.M., M.A.I.S.,

доцент кафедри європейського права

Львівського національного університету імені Івана Франка

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ

Статтю присвячено аналізу стану та перспектив правового регулювання медіації в Україні. Автор розглядає переваги, історичні, міжнародно-правові та національно-правові передумови для впровадження та правової регламентації медіації. Досліджено особливості правової регламентації у сусідніх країнах та в ЄС, проаналізовано стан та перспективи правового регулювання медіації в Україні, а також сформульовано рекомендації щодо форми та обсягу правового регулювання цього альтернативного механізму врегулювання спорів та його інтеграції у правову систему України.

Ключові слова: медіація, альтернативні методи врегулювання спорів, правове регулювання.

Актуальність та переваги для запровадження медіації в Україні. Під медіацією слід розуміти структурований конфіденційний процес, в якому сторони добровільно за допомогою одного або декількох медіаторів на взаємній основі прагнуть вирішити конфлікт. Медіація є однією з найбільш поширених альтернативних форм врегулювання спорів у сучасних демократичних правових державах, і її популярність стрімко зростає. Медіація отримала особливого поширення і розвитку у країнах Західної Європи, США, Австралії та, останнім часом, набуває популярності на території країн Східної Європи та колишнього Радянського Союзу. Підтвердженням цього стало прийняття законів про альтернативні процедури вирішення спорів за участі посередника (процедуру медіації) в Республіці Молдові, Республіці Казахстан, Республіці Білорусь та у Російській Федерації.

Поширення медіації зумовлене рядом переваг порівняно як з судовим розглядом, так і з іншими альтернативними методами вирішення спорів. Медіація дає можливість зекономити час на розгляд справи, сторони можуть самі брати участь у вирішенні власної справи і впливати на прийняття рішення, а також впливати на пов'язані з реалізацією прийнятого рішення аспекти — відшкодування шкоди, причому як майнової, матеріальної, так і моральної. При цьому медіатор зобов'язаний залишатися

цілковито нейтральним, забезпечувати добровільність, конфіденційність [1]. Немаловажною перевагою є те, що медіація сприяє задоволенню інтересів сторін та налагодженню хороших відносин у майбутньому. Окрім того, існує також і ряд психологічних переваг, оскільки через медіацію забезпечується зняття емоційної напруги у конфлікті та збереження від розголосу інформації, яка є конфіденційною.

Останніми часом медіація набуває популярності і в Україні. Здійснюється ряд пілотних проектів щодо запровадження медіації, створено громадські організації, тренінгові центри, медіація починає застосовуватись і на практиці [2]. Особливо актуальним питання законодавчого регулювання медіації стало з огляду на ратифікацію Україною угоди про асоціацію між Україною та ЄС 16.09.2014 р. Значний потенціал застосування медіації у політичній сфері зумовлений трагічними подіями на Сході нашої країни.

Також запровадження медіації набуло особливої актуальності з огляду на наступні чинники:

— необхідність впровадження сучасних, більш ефективних механізмів вирішення спорів, які виправдали себе в інших країнах;

— втрата довіри до судової системи, перевантаженість судової системи України та необхідність глибоких реформ правосуддя;

— потреба подальшої демократизації

та гуманізації, вдосконалення механізмів захисту прав і свобод людини відповідно до вимог міжнародних правових актів і зобов'язань України;

— необхідність адаптації законодавства ЄС, гармонізації з кращими міжнародними стандартами, а також вимогами права Ради Європи.

Ефективна імплементація та запровадження медіації в Україні дали б змогу досягнути покращень для суспільства, сторін конфлікту, суддів і адвокатів, а також, звичайно, і самих медіаторів [3].

У зв'язку зі зростанням актуальності медіації постає питання щодо доцільності та перспектив правового регулювання. Якими є міжнародно-правові та національно-правові передумови для запровадження медіації в нашій державі? Чи потрібно в Україні взагалі законодавчо врегульовувати медіацію і якщо так, то в якій формі? Якими є існуючі проекти законів, наскільки вони відповідають праву ЄС та якими є перспективи правового регулювання медіації в Україні?

Історичні передумови запровадження медіації в Україні. Використання альтернативних методів вирішення спорів та, зокрема, інституту примирення, а також їх правова регламентація мають глибокі історичні корені в Україні, що підтверджується рядом наукових досліджень. Так, у своєму дисертаційному дослідженні «Запровадження медіації в кримінальному процесі України» Н. В. Нестор за результатами ґрунтовного аналізу положень таких документів як Руська Правда, Литовські Статути 1529, 1566, 1588 рр., Соборне Уложення 1649 р., Військовий статут 1716 р., Права, за якими судиться малоросійський народ, 1743 р., Уложення про покарання кримінальні та виправні 1845 р., Статут кримінального судочинства 1864 р., доходить висновку, що «правова традиція України ще від часів Київської Русі і до сьогодення містить чимало прикладів існування примирення між сторонами» і запровадження медіації в Україні, є «прикладом стійких історичних закономірностей самобутнього розвитку українського народу», а «запровадження медіації на сучасному етапі розвитку України є не тільки прикладом світових уніфікаційних процесів, а передусім закономірним продовженням правової традиції України, що сформувалася ще від найдавніших часів» [4]. Постає запитан-

ня, яким чином найбільш доцільно підтримати та розвинути цю традицію на сучасному етапі?

Механізми правового регулювання медіації. Питання законодавчого врегулювання медіації в Україні на сучасному етапі є багатоаспектним, оскільки існують різні елементи та механізми регулювання медіації. Українська дослідниця Т. Кисельова досить влучно розділила їх на три групи: 1) ринково-правові, до яких належать, зокрема, медіаційні угоди. Такі механізми формуються самим ринком на основі розвитку практики відносин між клієнтом та медіатором; 2) саморегулівні механізми (кодекси медіаторів, процедури тощо), які розробляються медіаторами та/або об'єднаннями медіаторів; 3) законодавче регулювання (закони про медіацію та підзаконні нормативно-правові акти, які встановлюють правила держави щодо надання послуг медіації [5].

Цілоком очевидно, що розвиток цих механізмів залежить від рівня розвитку ринку медіації. Оскільки в Україні ринок медіації лише починає формуватись, у цій статті детальніше зупинимось на аналізі третьої групи, тобто на питанні законодавчого регулювання медіації в Україні. Розвиток механізму правового регулювання, особливо на початкових етапах його розвитку, значною мірою залежить від передумов як на національному, так і на міжнародному рівні.

Міжнародно-правові передумови для запровадження медіації в Україні. Запровадження медіації було рекомендовано Україні рядом міжнародних організацій.

З огляду на укладення угоди про Асоціацію між Україною та ЄС та інтеграцію України до ЄС, передусім слід згадати акти Європейського Союзу. Директива 2008/52/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 21.05.2008 р. «Про деякі аспекти медіації в цивільних та господарських спорах» [6], яка зобов'язує держави-члени до імплементації її положень та прийняття необхідних для цього нормативно-правових актів. Важливе значення має також «Зелена книга» про альтернативне врегулювання спорів у цивільному та комерційному праві Комісії Європейських Співтовариств, Європейський кодекс поведінки медіатора (European Code of Conduct for Mediators), прийнятий на конференції, орга-

нізованій Директоратом Європейської Комісії з питань юстиції 02.07.2004 р, а також рішення Ради Європейського Союзу від 15.03.2001 р. Хоча законодавство ЄС і не обов'язкове для України, з огляду на широкомасштабний процес адаптації Україною права ЄС, а також перспективи майбутнього членства, Україні доцільно імплементувати також і положення цих правових актів у національне законодавство.

Наступною важливою європейською міжнародною організацією, яка активно заохочує використання медіації, є Рада Європи. Україна є членом цієї організації з 1995 р. Рада Європи неодноразово підтверджувала ефективність медіації і розробила ряд рекомендацій щодо запровадження медіації. Рекомендації не є юридично обов'язковими, однак являють собою той орієнтир, на який слід орієнтуватись державам-членам при реформуванні національного законодавства. Серед таких актів передусім слід згадати наступні: Рекомендації Рес (98) щодо медіації в сімейних справах, Рекомендації Рес (99) щодо медіації в кримінальних справах (2002), Рекомендації Рес (2006) 8 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо надання допомоги потерпілим від злочинів, Рекомендації Рес (2002) 10 щодо медіації в цивільних справах, Рекомендації Рес (2001) 9 щодо альтернативного судового розгляду спорів між адміністративними органами і сторонами — приватними особами (адміністративні справи), Керівні принципи щодо кращого виконання наявної Рекомендації щодо медіації в кримінальних справах, Керівні принципи щодо кращого виконання наявної Рекомендації щодо альтернатив судовому розгляду для спорів у справах між адміністративними органами і сторонами — приватними особами, Керівні принципи щодо кращого виконання наявної Рекомендації щодо медіації в цивільних справах.

Доцільність запровадження процедури медіації (примирення) підтверджується також і універсальними міжнародними організаціями, зокрема ООН та її спеціалізованими установами [7].

Слід згадати ст. 33 Статуту ООН, до якого Україна приєдналася ще під час створення цієї міжнародної організації. Стаття чітко передбачає серед засобів мирного вирішення спорів також і медіа-

цію. Зрозуміло, що це положення, як і Статут ООН, у цілому регулює відносини між державами та іншими суб'єктами міжнародних відносин і лише опосередковано впливає на сферу внутрішньодержавних відносин. Разом із тим, у рамках ООН було розроблено і ряд інших документів щодо медіації, які не обмежувались сферою міжнародних відносин.

Слід передусім згадати Кодекс етики та деонтології медіаторів, затверджений ГА ООН від 2006 р., а також типовий закон ЮНСІТРАЛ «Про міжнародну комерційну примирювальну процедуру з настановами щодо її впровадження й застосування» (2002). У сфері кримінального правосуддя найбільш активно була Економічна та Соціальна Рада ООН. Слід виокремити такі документи як резолюція Економічної та Соціальної Ради ООН від 04.05.1999 р. «Розробка та здійснення засобів посередництва та повноважального правосуддя в галузі кримінального правосуддя», резолюція Економічної та Соціальної Ради ООН від 24.07.2002 р. «Головні принципи застосування програм відновного правосуддя в кримінальних справах» та Бангкокську декларацію «Взаємодія та зворотні заходи: стратегічні союзи в галузі попередження злочинності та кримінального правосуддя», яка була прийнята на 11-му Конгресі ООН з питань попередження злочинності та кримінального правосуддя (Бангкок, Таїланд, 18—25 квітня 2005 р.

Використання медіації рекомендується також у ряді міжнародно-правових актів, які Україна ратифікувала. Слід згадати Міжнародну конвенцію про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей від 19.10.1996 (ратифікована Україною 14.09.2006 р.; набрала чинності з 01.02.2008 р.).

Правове регулювання медіації в країнах Східної Європи та СНД. Досвід правового регулювання медіації в зарубіжних державах є різноманітним. У більшості країн західної Європи перші кроки із впровадження медіації здійснювались у вигляді пілотних проектів, а законодавче оформлення відбувалось пізніше. Тут можна назвати Данію, Швецію, Нідерланди, Ірландію, Іспанію та Італію. Також і в Німеччині закон про медіацію було прийнято лише в 2012 р.,

хоча медіація існувала і застосовувалась тривалий час.

Протягом останніх років активізувався рух за впровадження програм примирення в Східній Європі, й на особливу увагу заслуговує досвід Польщі. Там після завершення експериментального періоду програми примирення (медіації) міцно закріпилися, були впроваджені та прийняті на рівні національного законодавства [8]. На законодавчому рівні інститут медіації був запроваджений у польському кримінальному процесі з ухваленням Сеймом 06.06.1997 р. Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів.

Серед країн колишнього СРСР лідером є Молдова, яка прийняла закон «Про медіацію» ще 14.06.2007 р. 1 січня 2011 р. набув чинності також Федеральний закон РФ «Про альтернативну процедуру врегулювання спорів за участю посередника (процедуру медіації)» [9], а 28.01.2011 р. закон «Про медіацію» було прийнято Казахстаном. Білорусь прийняла закон «Про медіацію» лише 12.07.2013 р. Слід, однак, зазначити, що, незважаючи на прийняття законів, ринок медіації і у цих країнах ще не розвинутий.

Таким чином, принциповою відмінністю більшості країн — членів ЄС та країн колишнього СРСР є те, що в ЄС більша увага приділялась впровадженню пілотних проектів, розвитку ринку і лише пізніше медіація врегульовувалась на законодавчому рівні. В той самий час друга група країн пішла шляхом детальної регламентації медіації при фактичній відсутності розвинутого ринку медіації. Який шлях більш доцільний для України?

Розвиток правового регулювання медіації в Україні та проекти законів про медіацію. Перші спроби врегулювати медіацію в Україні на законодавчому рівні беруть свій початок ще у 2004 р., коли при Міністерстві юстиції України було створено Міжгалузеву робочу групу з метою формування державної Концепції законодавчого врегулювання застосування програм відновного правосуддя (медіації) у кримінальному судочинстві України. Розроблений проект концепції став підґрунтям для подальшого розвитку законодавчого регулювання [10].

У 2006—2007 р. було розпочато роботу над проектами ЗУ «Про медіацію (при-

мирення)» та ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо процедури медіації (примирення)». Вказаними законами пропонувалось впровадити процедуру медіації (примирення) у кримінальне, цивільне та господарське судочинство, а також унормувати на законодавчому рівні діяльність громадських організацій, що впроваджують програми примирення [11]. У 2008 р. ці документи були винесені на громадське обговорення, однак далі справа не зайшла.

У 2010 р. було розроблено новий проект Закону України «Про медіацію» № 7481 від 17.12.2010 р. Позитивними моментами цього правового акта було визначення правового статусу медіаторів, їх об'єднань, можливість застосування медіації не лише на пропозицію суду, а й як позасудовий метод вирішення спорів. Слід, однак, зазначити, що даний проект не цілком відповідав вимогам Директиви 2008/52/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21.05.2008 р. «Про деякі аспекти медіації в цивільних та господарських правовідносинах», оскільки даний предмет медіації, визначений законопроектом був занадто широко.

Пізніше у Верховній Раді України було зареєстровано законопроект «Про медіацію» № 8137 від 21.02.2011 р. народним депутатом Олегом Тищенком. У квітні 2012 р. ВРУ зареєструвала нові проекти Закону України «Про медіацію» № 10301 та альтернативний йому № 10301-1. Жоден з них не було прийнято.

У 2013 р. було зареєстровано знову два законопроекти — 2425а, поданий народним депутатом України Я. П. Федорчуком, і проект Закону про медіацію (реєстр. № 2425а-1) [12], поданий народними депутатами України С. В. Ківаловим, В. Й. Развадовським, О. І. Махніцьким. Наразі обидва законопроекти знаходяться на розгляді Комітету з питань верховенства права та правосуддя.

Перспективи правового регулювання медіації в Україні. Важливим і ключовим є питання про те, чи потрібно в Україні врегульовувати медіацію взагалі і чи потрібен в Україні закон про медіацію? Слід зазначити, що недовіком розроблених проектів законів України про медіацію є їх надмірна формалізованість та деталізація. Порівнюючи, наприклад, зареєстрований законопроект № 2425а-1

з німецьким законом про сприяння розвитку медіації від 12.07.2012 р. [13], слід зазначити, що він майже вдвічі об'ємніший. У той час як у німецькому законі зміни інших законодавчих актів становлять близько 60% обсягу закону, а в самому законі регулюються лише такі ключові питання як завдання медіатора, конфіденційність, обмеження щодо практики, підготовка та підвищення кваліфікації медіатора. В українському проекті зміни до інших правових актів становлять лише 30%. Хоча Закон містить визначення багатьох термінів визначення самого терміна «медіація» не цілком відповідає Директиві ЄС 2008/52 ЄС. Також Закон врегулює такі питання як процедура медіації, зміст угоди про медіацію, самоврядування медіаторів, його організаційні форми, умови та порядок набуття статусу медіатора, відповідальність медіатора. Водночас така детальна регламентація не вимагається Директивою ЄС 2008/52 ЄС, яка закликає до запровадження саме рамкового законодавства (п.7) [14]. На нашу думку, надмірна регламентація медіації може мати контрпродуктивні наслідки і загальмувати процес розвитку і практичного впровадження медіації в Україні. Тому закон, який регламентуватиме медіацію, доцільно було б максимально спростити, щоб він представляв собою не бар'єр чи перешкоду для поширення медіації, а навпаки — максимально сприяв її поширенню та запровадженню.

На нашу думку, цілком доцільним було б прийняття рамкового закону про медіацію, який би регулював лише основоположні питання медіації. Прийняття такого закону сприяло б посиленню ролі медіації як засобу вирішення спорів, інформованості суспільства, впровадженню його у практику та зрештою інтеграції інституту медіації у правову систему України. Доцільність правового регулювання медіації зумовлюється необхідністю захисту даного інституту від зловживань і дискредитації в очах суспільства [15]. До того ж, законодавче закріплення медіації є поширеною світовою тенденцією. Надзвичайно важливим при цьому є повне врахування у цьому законі вимог директиви ЄС та існуючих міжнародних норм і стандартів, а також широке залучення громадськості. На жаль, існуючі законопроекти про медіацію є, на нашу думку, надмірно формалізовані-

ми, занадто детально регламентують різні аспекти медіації, що може становити перешкоду для її впровадження. На нашу думку, слід суттєво спростити існуючі проекти законів або розробити новий рамковий закон.

Варто також зауважити, що загальні питання, зокрема поняття та принципи медіації, статус медіаторів, вимоги до них, гарантії їхньої діяльності, права та обов'язки, підготовка та підвищення кваліфікації, умови соціального захисту, фінансову підтримку та заходи сприяння медіації тощо доцільно врегулювати у рамковому законі, а загальні процесуальні питання мають бути врегульовані в Цивільному процесуальному кодексі, Господарському процесуальному кодексі, Кримінальному процесуальному кодексі та Кодексі про адміністративне судочинство.

Прийняття такого рамкового закону про медіацію дало б змогу ввести інститут медіації в правову систему України, зробити його відомим більш широкому колу суспільства і дати таким чином поштовх для ринку медіаційних послуг.

Не менш важливим, ніж прийняття самого закону, а, ймовірно, навіть більш важливим є одночасне внесення змін до чинного галузевого законодавства, які б дали змогу усунути існуючі перешкоди для запровадження медіації в Україні. Такі зміни необхідно було б внести передусім до Кримінально-процесуального кодексу України, Кримінального кодексу України, Господарсько-процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців», Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», Закону України «Про заходи запобігання та протидії корупції».

Поряд із змінами до законів слід було б одночасно забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність до цього закону. Слід зауважити, що до цього часу в Україні не існує офіційно визнаної

та закріпленої на законодавчому рівні професії медіатора. Тому, цілком очевидно, потрібно було б внести зміни і до Національного класифікатора України «Класифікатор професій», в якому передбачити професію «Медіатор». Слід також внести доповнення до класифікатора видів економічної діяльності, оскільки такого виду економічної діяльності як медіація поки що не існує.

Підсумовуючи, слід зазначити що

прийняття рамкового закону про медіацію, який би імплементавав директиву ЄС про медіацію, матиме загалом позитивні наслідки, оскільки сприятиме інтеграції цього інституту у правову систему України, а також сприятиме її популяризації. Першочерговим завданням повинно стати внесення змін до законів та підзаконних нормативно-правових актів з метою усунення перешкод для практичного застосування медіації.

ПРИМІТКИ

1. Слід зазначити, що вищезазначені особливості медіації впливають із положень Директиви ЄС, а також більшістю з цих ознак медіація відрізняється і від інших альтернативних методів вирішення спорів, зокрема арбітражу.

2. Перші спроби із застосування медіації в незалежній Україні мали місце на початку 90-х років для вирішення трудових спорів. З 1995 по 1999 рр. створюються групи медіації у 8-ми обласних центрах України, а також мають місце перші спроби застосувати медіативний метод для вирішення цивільних та сімейних спорів. Протягом 2000-х років медіація починає випробовуватись у формі пілотних проектів та експериментів у судах в кримінальних справах для примирення між потерпілими і порушниками. У цей період на території України починає створюватись низка Регіональних Груп Медіації. Особливо активну роль у впровадженні медіації та просвітницькій діяльності у цій сфері грає Асоціація Груп Медіації України та Український Центр Порозуміння. Також паралельно у ряді вищих навчальних закладів України, зокрема у Національній академії прокуратури України, Національній академії внутрішніх справ та Школі соціальної роботи при Національному університеті «Києво-Могилянська академія», запроваджуються навчальні курси з відновного правосуддя (медіації у кримінальних справах). Активну позицію посідають міжнародні організації та організації з впровадження проектів міжнародної технічної допомоги. Передусім це стосується фінансової підтримки пілотних проектів. Така підтримка надавалась, зокрема, Представництвами ЮНІСЕФ та Європейської комісії в Україні, Канадською Агенцією з міжнародного співробітництва, Швейцарською Агенцією з розвитку та співробітництва, МАТРА, ОБСЄ, Інститутом Сталін Спільнот (USAID), Посольством Великобританії, Фондом «Відродження» та Центральним менонітським комітетом, Радою Європи. Пілотні проекти в Україні здійснювались також і на базі окремих судів. Так, у рамках програми «Прозорість та ефективність судової системи» хорошим прикладом всеукраїнського проекту, підтримуваного німецьким урядом, є Пілотний проект з бізнес-медіації, який здійснюється Мюнхенською та Львівською торгово-промисловими палатами в рамках німецько-українського партнерського проекту. Проект передбачає навчання українських медіаторів з регіонів України відповідно до німецької методики, а також створення Центру медіації. Також є досвід місцевого фінансування окремих ініціатив. Хорошим прикладом місцевих ініціатив є прийнята Регіональна цільова програма профілактики злочинності на 2011—2015 р., ухвалена Івано-Франківською обласною радою, де закріплено використання програм медіації та відновного правосуддя в області. Впровадження таких перших пілотних проектів є важливим передусім тому, що популярність медіації та її розвиток залежатиме значною мірою від того, наскільки такі пілотні проекти продемонструють свою ефективність. Див також: Белінська О. В. Медіація — альтернативне вирішення спорів / О. В. Белінська // Вісник Вищої ради юстиції. — 2011. — № 1(5). — С. 158—173; Гайдук А. В. Проблеми законодавчого забезпечення медіації в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Гайдук // Часопис Академії адвокатури України. — № 2. — 2013. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Chaau_2013_2_9.pdf; Запровадження процедури медіації (примирення) у законодавстві України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/11347>.

3. Войтюк І. Медіація гуманізує суспільні відносини [Електронний ресурс] / І. Войтюк // Часопис ПАРЛАМЕНТ. — 2004. — № 3. — Режим доступу : <http://www.parlament.org.ua>.

4. Нестор Н. В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / Н. В. Нестор. — К., 2013. — С. 10—15.

5. Детальніше про механізми правового регулювання медіації див.: Кисельова Т. Правове регулювання відносин із надання послуг медіації у зарубіжних країнах / Т. Кисельова // Право України. — 2011. — № 11—12. — С. 231.

6. Держави — члени ЄС зобов'язались імплементувати її положення в національне законодавство до 21 травня 2011 р.
7. Термін «mediation» у Статуті ООН перекладено на українську мову як «примирення».
8. Замніус В. Передумови впровадження процедури медіації в Україні [Електронний ресурс] / В. Замніус, Д. Ковриженко, В. Землянська // Часопис ПАРЛАМЕНТ. — 2004. — № 3. — Режим доступу : <http://www.parlament.org.ua>.
9. Одночасно було прийнято Закон «Про внесення змін в окремі законодавчі акти РФ в у зв'язку з прийняттям Закону «Про альтернативну процедуру врегулювання спорів за участю посередника (процедура медіації)», в Арбітражний процесуальний кодекс, Цивільний кодекс, Цивільний процесуальний кодекс, Федеральні закони «Про третейські суди в Російській Федерації» та «Про рекламу».
10. Каневська В. На шляху до інституціоналізації відновного правосуддя та ювенальної юстиції в Україні / В. Каневська // Відновне правосуддя в Україні. — 2008. — № 1. — С. 10.
11. Там само.
12. Проекти законів України «Про медіацію» № 8137, № 10301, № 10301-1, № 2425а, № 2425а.
13. Закон Федеративної Республіки Німеччина «Про сприяння розвитку медіації та іншим методам позасудового врегулювання конфліктів» від 21.07.2012 р.
14. Директива 2008/52/ЄС Європейського Парламенту і Ради Європи від 21.05.2008 р. «Про деякі аспекти медіації в цивільних та господарських спорах».
15. Шамликашвили Ц. А. Внедрение медиации в России [Електронний ресурс] / Ц. А. Шамликашвили. — Режим доступу : <http://www.mediacia.com/publications/81.html>.

Мотыль Владимир. Состояние и перспективы правового регулирования медиации в Украине.

В статье анализируется состояние и перспективы правового регулирования медиации в Украине. Автор рассматривает преимущества, исторические, международно-правовые и национально-правовые предпосылки для внедрения и правовой регламентации медиации. Исследуются особенности правовой регламентации в соседних странах и в ЕС, анализируется состояние и перспективы правового регулирования медиации в Украине, а также формулируются рекомендации относительно формы и объема правового регулирования этого альтернативного механизма регулирования споров и его интеграции в правовую систему Украины.

Ключевые слова: медиация, альтернативные методы решения споров, правовое регулирование.

Motyl Volodymyr. Current state and perspectives of legal regulation of mediation in Ukraine.

The article analyses the current state and perspectives of legal regulation of mediation in Ukraine. The author analyses the advantages, historical, international and national legal preconditions for introduction and legal regulation of mediation. The author investigates special features of legal regulation in neighboring states and in the EU, analyses the current state and outlooks of legal regulation in Ukraine. Recommendation concerning the form and scope of legal regulation of the alternative dispute settlement mechanism and its integration in the legal system of Ukraine.

Key words: mediation, alternative dispute resolution, legal regulation.